

Zálesí

Čtvrtletník pro kulturu, sport,
historii a společenský život

ročník 63, léto 2026, zdarma

HUMPOLECKÉ LÉTO

CESTOVÁNÍ
S KNIHOVNOU

800 LET
OD PRVNÍ ZMÍNKY

TIP NA VÝLET

SOUTĚŽNÍ KVÍZ

TÉMA NA LÉTO 3

Humpolecké léto

KULTURA ŽIJE

Úspěch humpoleckého muzea v Gloria musaealis 6

Kulturní lahůdky 7

Z KNIHOVNY

Jaro v knihovně 8

Léto v knihovně 9

Cestování s knihovnou 10

Z MUZEA 11

Ohlédnutí za muzejní nocí

Výstavy

Muzejní vycházka

800 LET OD PRVNÍ ZMÍNKY 13

Budíkov

OSOBNOSTI 16

Josef Chytrý

TIP NA VÝLET

Cestou (necestou) Gustava Mahlera 17

Do Červené Řečice nejen po červené 18

HRAJEME SI

Poznáte evropské destinace podle SPZ? 19

Humpolecké léto

Jak dlouho trvá léto? To naše, h/Humpolecké, téměř přesně na den tři měsíce! Začne totiž Humpoleckým létohraním v parku Stromovka v sobotu 6. června. Vezměte rodinu i přátele a užijte si pohodovou atmosféru akce, kterou nejen společně zahájíme léto, ale zároveň i oslavíme Den dětí ve velkém stylu.

Oslavenci a oslavenkyně se mohou těšit na herní park plný netradičních herních stánků z dřeva, kovu, kamení i bavlny, dále cirkusové žonglování a akrobacii na šále. Nebude chybět ani malování na obličej a písničkové představení Lucky ze školky nebo Bombardák – koncert plný divokých písní a ztřeštěných tanečků okořeněných interaktivní komunikací s dětskými diváky. Na programu je také kapela Propadleek či vystoupení žáků a žákyň ZUŠ Gustava Mahlera, během kterého se představí zpěváci a zpěvačky ze třídy Bohdana Petrovice a žáci a žákyně tanečního oboru pod vedením Evy Eremkové. Malé i velké jistě během pobytu v parku Stromovka zaujme ukázka práce v korunách stromů. Arboristé vysvětlí, jak a proč se starat o stromy, předvedou výstup do koruny stromu a pod jejich vedením si budete moci vyzkoušet výstup po laně i následné slanění. Pomyslným zlatým hřebem

večera pak bude koncert skupiny, kterou před 40 lety založil kapelník Karel Šůcha a která vešla do dějin české rockové scény pod názvem Laura a její tygři.

Během léta se pak můžete těšit i na spoustu dalších akcí pod taktovkou Městského kulturního a informačního střediska v Humpolci, a to od divadelních představení pro děti i dospělé přes promenádní koncerty u Mikáda, pohodové hudební večery v parku Stromovka, muzejní vycházky, kreativní workshopy, čtení, přednášky, výstavy až po oblíbená letní kina pod hvězdnou oblohou. Než se ale pustíme do prázdninových radovánek, máme pro děti – i jejich rodiče – jeden pomyslný dárek za vysvědčení. Další dobrodružství oblíbených mimoňů plné smíchu, monster a banánů uvidíte totiž u nás v kině v pátek 26. června v předpremiéře právě jako symbolický dárek za svou celoroční snahu a vytrvalost. Navíc se v kině před i po filmu **Mimoni a monstra** budou moci potkat a vyfotit na památku s mimoními maskoty Kevinem a Stuartem.

Až začne nový školní rok a léto se bude pomalu, ale jistě přehupovat do podzimu, zakončíme Humpolecké léto v parku Stromovka již tradičním **Humpoleckým vinobraním**. Nebudou

chybět výborná vína od českých i moravských vinařů, cimbálová muzika, něco dobrého k zakousnutí ani oblíbený minijarmark. Sobota 5. září bude také dnem, kdy si připomeneme nedožitě 80. narozeniny charismatického frontmana jedné z nejlepších kapel rockové historie Freddieho Mercuryho. Tribute projektů skupiny Queen najdete po celém světě nespočet, my vám v Humpolci představíme Queenways. Zpěvák této kapely Jaroslav Břeský se již od roku 2009 intenzivně věnuje studiu interpretace pod vedením Petera Freestona, dlouholetého osobního asistenta a blízkého přítele Freddieho Mercuryho. Právě ten o něm prohlásil, že má přirozeně nejbližší barvu hlasu k Freddiemu, jakou kdy slyšel. Na základě tohoto výjimečného talentu byl Jaroslav přijat do širší rodiny Mercuryho příbuzných a během turné v Indii v roce 2018 dokonce získal možnost symbolicky používat i rodné příjmení Freddieho, který se narodil na ostrově Zanzibar 5. září 1946 jako Farrokh Bulsara.

Kultuře se v Humpolci ovšem daří během celého roku – a o prázdninách? To jsou pak vyloženy žně. Co dalšího vás během léta ve městě a jeho nejbližším okolí čeká?

V červnu se těšte třeba na **Bernard Fest** (19.–20. 6.) nebo **Den složek IZS** (13. 6.). Na skateparku u Žabáku budete moct obdivovat výkony sportovců během skateboardových závodů spojených s festivalem **Skate and Sound** (3.–4. 7.). V červenci ožije hrad Orlík tradičními **Středověkými slavnostmi** (5.–6. 7.) a folkovým festivalem **Ozvěny prázdnin** (17.–18. 7.). I v srpnu bude na hradě rušno – 13.–16. 8. se bude promítat na nádvoří během festivalu **Film a dějiny** a 22. 8. můžete absolvovat noční prohlídky hradu v rámci **Hradozámecké noci**. Tradiční **Zlatá podkova** (21.–23. 8.) ve výčtu tipů na léto nemůže chybět stejně jako **Letní Platforma Humpolec LIGHT** (4. 7. – 30. 8.).

Tím ovšem výčet letních akcí a možností kulturního vyžití v Humpolci zdaleka nekončí. Doporučujeme sledovat <https://humpolec.cz/akce> a webové stránky nebo sociální sítě jednotlivých kulturních zařízení, ať vám nic neuteče. Že na to pro samé letní radovánky nebudete mít čas? Není nic snazšího než se přihlásit k odběru humpoleckého newsletteru na výše uvedeném odkaze. Jak přidáme některou z akcí na web, budete o tom mít zprávu ve svém mailboxu. Chystáte se pořádat veřejnou akci v Humpolci a okolí? Využijte možnost přidat ji na oficiální web města. Vyplníte u přehledu akcí jednoduchý formulář se všemi údaji a po schválení administrátorem budeme vaši akci zobrazovat až do konce konání, ať se o ní ví široko daleko.

Užijte si i letos ve zdraví a dobré náladě léto podle svého gusta – ať už v Humpolci, nebo kdekoli jinde!

Vendula Marešová
ředitelka MĚKIS Humpolec

Humpolecké léto

HUMPOLECKÉ LÉTOHRANÍ park Stromovka

SO 6/6 13:30–22:00

Zahajujeme Humpolecké léto – pro děti i dospělé! Srdečně vás zveme do parku Stromovka, kde zahájíme léto a oslavíme Den dětí ve velkém stylu. Těšit se můžete **na herní park pro děti, cirkusíště, dětské představení Lucky ze školky nebo hudební vystoupení kapel Bombardák, Propadleek, Laura a její tygři či vystoupení žáků ZUŠ G. Mahlera.**

DIVADÉLKA PRO DĚTI před Mikádem

PO 13/7 18:00

Kuchyňská skříň

PO 27/7 18:00

Kocour, myš a hrnek sádla

PO 10/8 18:00

Kašpárek v dračí jeskyni

PO 24/8 18:00

Rozlitaný slepice

LETNÍ KONCERTY park Stromovka

PÁ 10/7 19:00

KvarteTones

PÁ 24/7 19:00

Rufus Miller

PÁ 31/7 19:00

Kolchoz a Jenakaši

PÁ 7/8 19:00

Ars Camerata a Sukuba Ensemble

PÁ 21/8 19:00

Poutníci

PÁ 28/8 19:00

Šouflišou

LETNÍ KINO SPECIÁL zahrada muzea na Dolním náměstí

SO 11/7 21:30

Pět švestek

PROMENÁDNÍ KONCERTY před Mikádem

NE 26/7 18:00

Březovanka

NE 23/8 18:00

Vysočanka

KINEMATOGRAF BRATŘÍ ČADÍKŮ – Horní náměstí

PO 3/8 21:00

Moře na dvoře

ÚT 4/8 21:00

Kouzlo derby

ST 5/8 21:00

Boží úlet

ČT 6/8 21:00

Zootropolis: Město zvířat 2

HUMPOLECKÉ VINOBRANÍ park Stromovka

SO 5/9 15:00–22:00

Zakončení léta ve stylu vinobraní. Těšit se můžete například **na výborná vína od českých i moravských vinařů, kapelu Queenways, cimbálovou muziku, fotokoutek, fotospin nebo oblíbený mini jarmark.**

Úspěch humpoleckého muzea v Národní soutěži muzeí Gloria musaealis

V pondělí 18. května, na Mezinárodní den muzeí, proběhlo v Praze, v sídle Ministerstva kultury ČR na Maltézském náměstí, vyhlášení výsledků 24. ročníku Národní soutěže muzeí Gloria musaealis.

Z tohoto slavnostního odpoledne si humpolecké muzeum přivezlo **zvláštní ocenění** za projekt **Národopisná expozice**.

Muzeum získalo toto ocenění v nejpočetnější kategorii Muzejní výstava roku, do které se přihlásilo celkem 55 projektů z celé republiky. Odborná komise, která expozici navštívila, nominovala muzeum do výběru šesti projektů, a přestože jsme nezískali pomyslné medailové umístění, v této konkurenci velkých muzeí je pro nás získání zvláštního ocenění velká čest.

Dvakrát nevstoupíš do stejné řeky – prastaré přísloví, kterému humpolecké muzeum nedostalo. Zvláštní ocenění již získalo v roce 2019 za projekt Antropologická expozice.

O soutěži Gloria musaealis

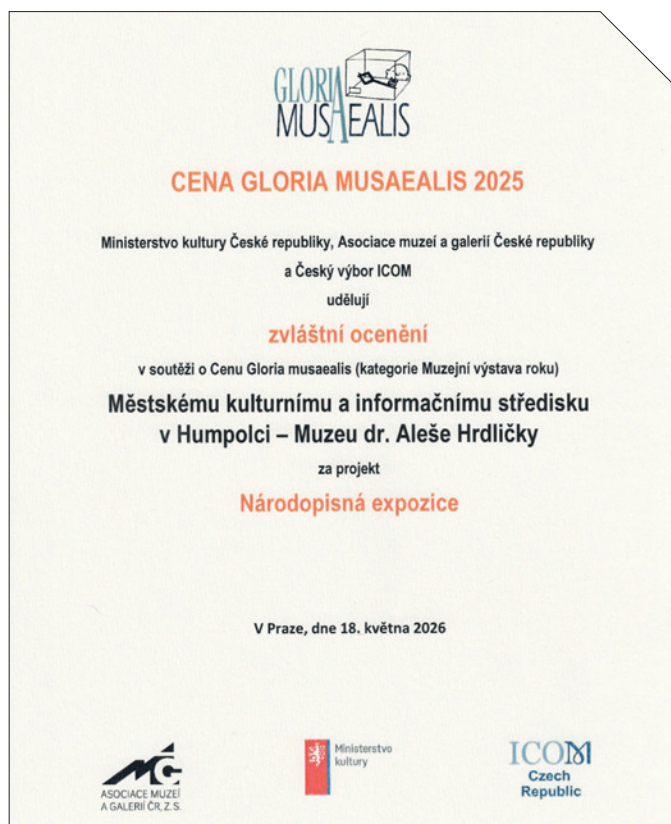
Cílem soutěže je upozornit veřejnost na špičkové výkony muzejních institucí v oboru muzejnictví při tvorbě výstav a nových stálých expozic, prezentování sbírek v odborných publikacích či při záchraně a zpřístupňování objektů nebo lokalit kulturního a přírodního dědictví. Soutěž vyhlašuje Ministerstvo kultury ČR, Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s., a Český výbor ICOM, z. s.

Čtyřicetý ročník probíhal od 1. ledna 2025 do 28. února 2026 a přihlásilo se do něj 61 muzeí a galerií z celé České republiky s celkem 96 projekty.

Nejpočetnější kategorií se stala Muzejní výstava roku 2025 (55 projektů), následovaná kategoriemi Muzejní publikace roku 2025 (31 projektů) a Muzejní počin roku 2025 (10 projektů).

Nejvyšším oceněním v každé kategorii je Cena Gloria musaealis.

Dagmar Kluchová
Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci

Zvláštní ocenění převzaly ředitelka MěKIS Vendula Marešová a vedoucí muzea Dagmar Kluchová v sídle Ministerstva kultury ČR v Nostlickém paláci v Praze.

PŘEDPREMIÉRA

Kino za vysvědčení: Mimoni a monstra

Přestože jsou to úplní mimoni, patří k těm vůbec nejoblíbenějším a nejúspěšnějším filmovým postavám. Kdo? Přece Mimoni! V jejich novém filmu zjistíte, že právě oni stáli u zrodu zlaté éry Hollywoodu. To jste taky nevěděli, že ne? Další dobrodružství plné smíchu, monster a banánů uvidíte u nás v kině v předpremiéře jako symbolický dárek za vysvědčení pro všechny školáky i předškoláky. Navíc se v kině budou moct potkat a vyfotit s mimoními maskoty Kevinem a Stuartem. Prostě parádní začátek prázdnin!

26. 6., 15:00, kino Humpolec

TRADICE

Japonské dny

Na začátku letních prázdnin se Humpolec již potřetí otevře japonské kultuře. Cílem akce je přiblížit japonskou kulturu nejen prostřednictvím vyprávění, ale především skrze osobní zážitek. Návštěvníci si budou moci řadu věcí sami vyzkoušet – od her a zenové meditace až po jeden z nejviditelnějších symbolů Japonska, tradiční oděv kimono. Čekají je tradiční japonské karetní hry, stolní hry, japonské šachy šógi, manga komiksy nebo třeba sakurové pivo. Prostor zahrady nabídne také klidné místo k posezení a neformálnímu setkávání. Přijďte poznat a ochutnat Japonsko!

29. 6. – 30. 6., zahrada muzea, Dolní náměstí

KONCERT

Rufus Miller

Rufus Miller je londýnský zpěvák, kytarista a autor, který přináší na pódium syrový psych-alt-rock s intenzivní grungeovou energií. Jeho power-trio tvoří: Rufus Miller (kytara, zpěv), Andy Thompson (basa) a Bob Kessels (bicí). Rufus je synem Dominica Millera, známého kytaristy Stinga. Sám nasbíral během šesti let angažmá v jeho kapele cenné pódiové zkušenosti, které dnes proměňuje ve vlastní autorskou tvorbu a strhující koncerty. Ty začínají jemně a postupně vygradují do finále plného energie a emocí. Přijďte se o tom přesvědčit na vlastní uši – nebudete rozhodně litovat!

24. 7., 19:00, park Stromovka

FESTIVAL

Filmový festival FILM A DĚJINY

Přijďte se letos na hrad Orlík podívat na filmy, které vypráví o archeologii. Najdete v nich nejen pobavení, napětí, dobrodružství, ale hlavně nové objevy. Od vyprávění o fantastických a tajemných světech až po tichou práci se štětcem při objevu anglosaské lodi v Sutton Hoo. Archeologie na plátně je důkazem, že minulost stále žije a čeká, až ji objevíte. Vstup na všechny projekce pod hvězdnou letní oblohou i přednášky je zdarma. Pro bližší program festivalu navštivte web filmadejiny.cz.

13. – 16. 8, hrad Orlík

Knihovna na jaře propojila čtení, tvořivost i setkávání

Knihovna Jiřiny Zábranové v Humpolci připravila během jarních měsíců bohatý program pro děti, dospívající i dospělé čtenáře. Od dubna do května se v prostorách knihovny uskutečnila řada besed, literárních lekcí, tvořivých dílen, čtenářských klubů i komunitních setkání. Pokračoval také celoroční projekt Hmyzí svět v knihovně, který je finančně podpořen Ministerstvem kultury ČR a propojuje literaturu, ekologii, tvořivost i poznávání přírody.

Dětské oddělení knihovny pravidelně navštěvovaly mateřské a základní školy z Humpolce i okolí. Pro děti byly připravovány literární lekce zaměřené na práci s knihou, rozvoj čtenářství, orientaci v knihovně i podporu fantazie. Nejmenší čtenáři se i nadále scházeli v rámci projektu Bookstart – S knížkou do života při pravidelných setkáních knihovního klubíku Humpoláčci. Programy spojovaly předčítání, hry, pohyb i jednoduché tvoření.

Jedno z květnových setkání Humpoláčků neslo název Broučci z knihovni zahrádky. Hydrobioložka Hanka Havelková si s dětmi a rodiči povídala o životě včel, významu opylovačů i přírodě kolem nás. Akce se uskutečnila symbolicky právě na Světový den včel a byla součástí projektu Hmyzí svět v knihovně.

Do projektu se zapojily také humpolecké školy. Žáci sedmých tříd navštívili přednášky Martina Sýkory „Motýlí na Vysočině“. Děti se dozvěděly zajímavosti o motýlech žijících na Vysočině, jejich vývoji i ochraně přírody. Po přednáškách si vyzkoušely práci s naučnou literaturou a vyhledávání knih ve fondu knihovny.

Na konci března navštívili knihovnu spisovatelka Michaela Fišarová a herec Miroslav Reil. Společně besedovali se žáky druhých tříd ze ZŠ Želiv a ZŠ Hradská. Setkání dětem přiblížilo svět knih, příběhů i autorské tvorby a zároveň bylo součástí projektu Hmyzí svět v knihovně.

Druháčci ze ZŠ Hájkova se během besedy vydali s cestovatelkou Terezou Kubíčkovou za poznáváním Ománu, zatímco večerní přednáška pro veřejnost zavedla návštěvníky knihovny na Azorské ostrovy.

Pokračoval také cyklus oblíbených přednášek o historii města s Jakubem Vazačem. Velký zájem veřejnosti

zaznamenala rovněž beseda s redaktorkou Českého rozhlasu Irenou Šarounovou, která posluchačům přiblížila práci rozhlasového redaktora i zkušenosti z médií.

Knihovna se věnovala také pravidelným čtenářským klubům. Programy nabídly diskuse o knihách, sdílení čtenářských tipů i tematické večery zaměřené například na humor nebo fantasy literaturu. V rámci Mezinárodního dne tance se uskutečnilo také netradiční klubové setkání inspirované plesy v literatuře a filmu. Téma cestování obohatila i přednáška Aleny Štěrbové o svatojakubské cestě.

Součástí jarního programu byly rovněž tvořivé dílny pro děti i dospělé. Děti si s výtvarnicí a pedagožkou Julií Pelikánovou vyrobily pohyblivé motýlí obrázky. Pokračovala také podpora čtenářství prostřednictvím projektu Čtenářská mise, který motivuje děti a dospívající k pravidelnému čtení během celého roku.

Koncem května hovořily Tereza Rusová, Magdaléna Křížová a Kristýna Vápeníková se čtenáři o fast fashion, svém projektu Trimigurumi a učily zájemce háčkovat hračky ze starých triček. Čtenáři také podpořili charitativní projekt Nadace Moment sbírkou přečtených a zachovalých knih.

Významným květnovým momentem byly oslavy 105 let od založení knihovny. Knihovna Jiřiny Zábranové zahájila půjčování knih veřejnosti 7. května 1921 a výročí připomněla prostřednictvím tematických příspěvků, setkání i programů pro čtenáře.

Zdeňka Komrsová
Knihovna Jiřiny Zábranové

Léto v knihovně nabídne čtení, tvoření i hmyzí stezku

Knihovna Jiřiny Zábranové připravila na letní prázdniny program pro děti, rodiny i všechny milovníky knih. Návštěvníci se mohou těšit na venkovní hmyzí stezku, tvůrčí dílnu, knižní tipy na prázdninové čtení i celostátní čtenářskou kampaň.

Od 10. srpna do 30. září bude v prostoru knihovny zahrádka přístupná hmyzí stezka, venkovní bojovka určená dětem školního věku. Tematická stezka nabídne úkoly zaměřené na poznávání hmyzu a přírody. Akce je součástí projektu Hmyzí svět v knihovně, který byl finančně podpořen Ministerstvem kultury ČR.

V pondělí 17. srpna se v čítárně knihovny uskuteční Levandulové tvoření s Julií Pelikánovou. Účastníci si během tvůrčí dílny vyrobí ručně šité voňavé pytlíčky. Kapacita akce je omezená a rezervace probíhají předem prostřednictvím e-mailu knihovny.

Dětské oddělení knihovny se během léta zapojí také do projektu Pročtené léto s Mravenčí chůvou. Připraveny budou prezentace nových knih a doporučení titulů vhodných pro dětské prázdninové čtení.

Po celé léto se knihovna zapojí rovněž do čtenářské kampaně Humpolec čte za národák!, kterou pořádá Svaz knihkupců a nakladatelů. Cílem projektu je podpořit pravidelné čtení během prázdnin. Tipy na knihy i letní čtenářské výzvy budou zveřejňovány na webových stránkách a sociálních sítích knihovny.

Zdeňka Komrsová
Knihovna Jiřiny Zábranové

Knihovnička na koupališti bude opět plná

Také během letošních letních prázdnin bude Knihovna Jiřiny Zábranové pravidelně doplňovat knihovničku na koupališti Žabák. Návštěvníci si zde budou moci během odpočinku u vody vybrat z nabídky knih a časopisů různých žánrů.

Knihovnička je určena všem, kteří si chtějí zpříjemnit chvíle na koupališti čtením. Stačí si vybrat knihu, která

zaujme, a po přečtení ji vrátit zpět do regálu pro další čtenáře, nebo si ji ponechat a dočíst doma.

Cílem projektu je podpořit čtení i během letních měsíců a nabídnout návštěvníkům koupaliště možnost příjemného odpočinku s knihou.

Biblioschránka – vracejte knihy kdykoli

Knihovna zároveň připomíná možnost vracení knih prostřednictvím biblioschránky vedle infocentra nebo biblioboxu v průjezdu knihovny. Výpůjčky je tak možné vracet i mimo otevírací dobu.

E-knihy a audioknihy – knihovna vždy po ruce

Na cestách lze využít také nabídku e-knih a audioknih. Registrovaní čtenáři si mohou prostřednictvím online katalogu půjčovat elektronické tituly odkudkoliv s připojením k internetu.

Cestování s knihovnou

Letní období je tradičně spojeno s cestováním, výlety a odpočinkem. Knihovna Jiřiny Zábranové v Humpolci proto připravila pro čtenáře několik knižních tipů, které mohou zpříjemnit dovolenou i volné letní dny. Ve fondu knihovny nechybí cestopisy a příběhy inspirované putováním po Česku i zahraničí.

Za tichem: Krabatinská Vysočina (Miloš Doležal)

Miloš Doležal zve čtenáře k putování Vysočinou spojenou s historií, kulturou i výraznými osobnostmi. Kniha představuje krajinu smírčích kamenů, gotických fresek, starých staveb i lipnického hradu a připomíná také petrkovské zázemí Reynků a Suzanne Renaudové. Publikace osloví především čtenáře, kteří mají rádi propojení krajiny, historie a literatury.

151 zkoušek na Arizona Trailu (Lucie Kutrová)

Dobrodružně laděná kniha od Lucie Kutrové zachycuje náročný přechod americkou Arizonou. Autorka s humorem popisuje extrémní podmínky, dlouhé pochody i nečekané situace, které během cesty zažila. Kniha osloví milovníky dobrodružství i cestopisů s osobním pohledem.

Za tichem: Šumava (Aleš Palán)

V knize od Aleše Palána se čtenáři setkají se Šumavou v netradičním pojetí. Autor přibližuje příběhy samotářů, zajímavosti o krajině i méně známé stránky tohoto regionu. Kniha kombinuje cestopisné vyprávění s osobními postřehy a rozhovory.

Tajemné stezky: Pustinami Českého lesa (Otilie K. Grezlová)

Otilie K. Grezlová zavádí čtenáře do krajiny hlubokých lesů, zaniklých obcí a historických míst Českého lesa. Publikace propojuje turistické putování s příběhy regionu, místní historií i zajímavostmi o méně známých lokalitách.

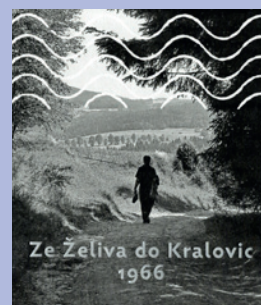
Jižní stezka. Českem od východu k západu (Jan Hocek)

Jan Hocek popisuje tisíc kilometrů dlouhou trasu vedoucí přes česko-slovenské pohraničí, jihomoravské vinohrady, Šumavu i Český les. Publikace nabízí inspiraci pro pěší turistiku, dálkové přechody i poznávání české krajiny z jiné perspektivy.

Ze Želiva do Kralovic (Stanislav Marušák)

Fotografický cyklus Stanislava Marušáka zachycuje krajinu mezi Želivem a Kralovicemi v létě roku 1966. Autor putoval krajinou spolu se svým otcem, který měl k tomuto regionu osobní vztah. Publikace obsahuje více než sto fotografií a nabízí jedinečný pohled na krajinu, která již dnes v mnoha místech neexistuje v původní podobě.

Knihovna Jiřiny Zábranové přeje všem čtenářům klidné léto, mnoho zážitků a inspirativní čtení.

Ludmila Trnková, Knihovna Jiřiny Zábranové

Pozvánka do muzea

Ohlédnutí za muzejní nocí

V sobotu 23. května proběhl již 20. ročník muzejní noci. V hlavní budově muzea na Horním náměstí byly od 17 do 22 hodin zdarma zpřístupněny všechny expozice a výstava „Dřevo veselé a vážné“. Na té si mohli návštěvníci již od začátku května prohlédnout žertovné postavičky a loutky, které vytvořil Petr Vaněček, a krásné betlémy a šperky od Pavla Boháčka. V rámci muzejní noci oba pánové předváděli návštěvníkům svoje umělecké řemeslo a vysvětlovali pracovní postupy. Na téma dřeva byla připravena také muzejní pátračka, při které děti hledaly v jednotlivých expozicích určité výrobky ze dřeva. Za správně zodpovězené kvízové otázky pak dostaly na památku odznak s vyobrazením postaviček z výstavy. V rámci večera také proběhla komentovaná prohlídka nové národopisné expozice, s důrazem na restaurované dřevěné sbírkové předměty. Pro návštěvníky bylo připraveno i občerstvení a poslední „zvědavci“ se rozcházelí po desáté hodině.

Výstavy

Od začátku června probíhá ve výstavním sále na Dolním náměstí velmi zajímavá výstava „Na plný plyn“, a jak už sám název napovídá, je zaměřená na auta. Vystaveno je 23 velkých kovových modelů převážně zahraničních veteránů, nechybí ale i několik českých zástupců. Každý model je doplněn popiskem se základními technickými údaji, a také se například dozvíte, kdo byl majitelem automobilu, jehož zmenšeninu uvidíte. Exponáty sestavili a na výstavu zapůjčili Miloš Lesina

a Marek Žádník. Celkovou atmosféru doplňují „obrazy s vůní benzínu“ Josefa Hrádka, jak jinak než s tématem aut. Výstavu můžete navštívit až do konce července, v následujícím měsíci zaplní výstavní sál dřevěné sochy Josefíny Duškové.

Ve výstavním sále na Horním náměstí bude do konce června probíhat výstava černobílých fotografií Pavla Remara, ty v červenci vystřídají obrazy humpoleckého malíře Petra Adamce. V srpnu ožijí výstavní prostory na dva měsíce dřevěnými loutkami. Výstavu uspořádají humpolečtí loutkáři k 95. výročí svého vzniku.

Muzejní vycházka

Letní počasí přímo vybízí k pobytu na čerstvém vzduchu, a tak vás zveme do přírody na další z muzejních vycházek. Tentokrát se sejdem v sobotu 27. června ve 13 hodin na konci Nerudovy ulice u odbočky ke sběrnému dvoru a projdeme přes Světlický Dvůr na Brunku. Řekneme si něco o historii tamní Joklovy továrny a kolem rybníka Peruš půjdeme polními cestami na modelářské letiště nedaleko obce Jiřice. Tento den bude na letišti rušno,

protože tam bude probíhat tradiční letecký den, a tak můžeme sledovat komentované vystoupení rádiem řízených modelů. Po dlouhé cestě zde budeme mít možnost zakoupit si malé občerstvení. Odtud už každý sám, podle časových možností, bude pokračovat zpátky do Humpolce. Délka trasy bude cca 6 km.

Dagmar Kluchová
Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci

• **Muzeum
dr. Aleše Hrdličky
v Humpolci**

Na plný plyn

kovové „big scale“ modely aut v měřítku 1:8 Miloše Lesiny

obrazy s vůní benzínu Josefa Hrádka

**výstavní sál muzea
na Dolním náměstí**

3/6 – 30/7 2026

Budíkov

V letošním roce oslaví mnoho obcí našeho regionu významné výročí. Uplyne totiž 800 let od první zmínky některých sídel v písemných pramenech. V květnu roku 1226 potvrdil papež Honorius III. listinou želivskému klášteru držení statků, které jsou zde vyjmenovány. Text je psán latinsky, ale některé názvy obcí či míst se dají i po osmi stech letech celkem jistě identifikovat. Za uplynulých 800 let se zmínky o těchto vesnicích a jejich obyvatelích objevily v psaných materiálech již několikrát a několik jednotlivých písemností je také součástí sbírky humpoleckého muzea. Dle charakteru těchto textů se můžeme zabývat komplexnější historií vsi, nebo se naopak pokusit zachytit konkrétní lidský osud. Budeme se zajímat o obce podléhající v letech 1910-1960 pod správu humpoleckého okresu.

Jednou z těchto obcí je Budíkov, který se nachází asi 4,5 km severně od Humpolce. Ve sbírce humpoleckého muzea se z písemných pramenů zachoval krátký životopis budíkovského rodáka Bohumíra Nejedlého, sepsaný patrně v roce 1944. „Narodil se 14. 9. 1891 v Budíkově. Po absolvování 4třídní měšť. školy v Humpolci vstoupil v roce 1907 jako praktikant do továrny na sukna fy. Ant. K. Smrčka v Humpolci, pak věnoval se obchodu. Ve světové válce narukoval a po návratu z vojny v r. 1920 zřídil výrobu suken, která později byla rozšířena v tovární podnik. Starostou města byl v r. 1943/44.“

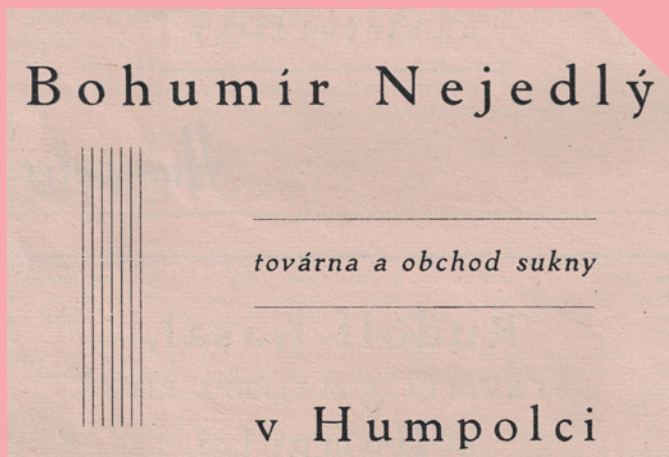

Bohumír Nejedlý

Tento strohý zápis můžeme doplnit z publikace dr. Josefa Lukáška Dějiny soukenického průmyslu v Humpolci z roku 1946, který k Nejedlému dodává, že oním obchodem se myslí

Továrna B. Nejedlého v Nádražní ulici, konec 50. let

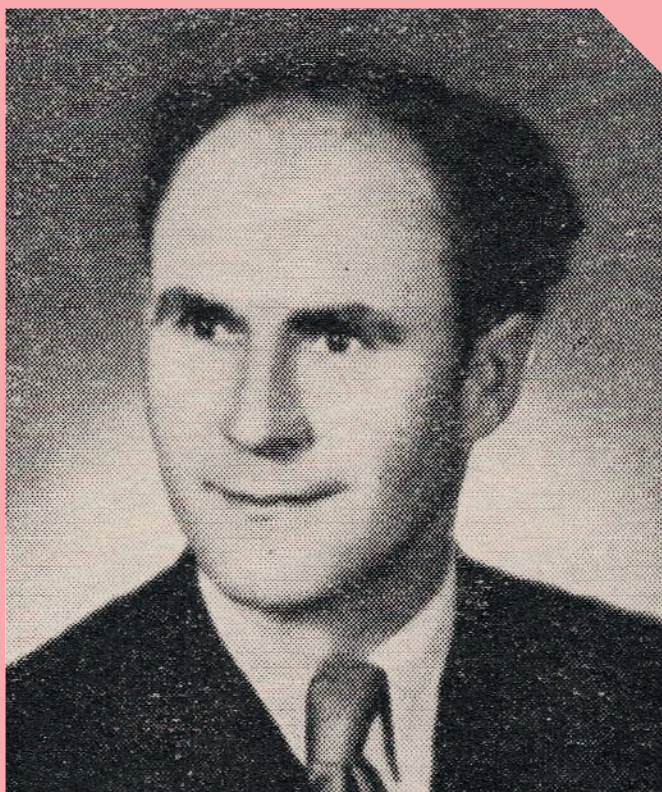
Reklama firmy Bohumír Nejedlý, Zálesí rok 1946–1947

zasílatelství a vedení obchodního domu s kvalitními dámskými i pánskými látkami. Vedle továrního podniku v Nádražní ulici, v němž „zaměstnává hojně dělnictva“, si vystavěl také obytný dům č.p. 816. Dle městské kroniky řídil správu města jakožto náměstek starosty od června 1942, kdy byl tehdejší starosta města Emil Hrdlička zatčen a později popraven. V červnu 1943 došlo ke zrušení humpoleckého obecního zastupitelstva, jehož pravomoci byly převedeny na správní komisi. Jejím předsedou byl jmenován Bohumír Nejedlý. Koncem září 1944 však na tuto funkci rezignoval. Zvoleným starostou se tak vlastně nikdy nestal, i když je mezi humpolecké starosty samozřejmě řazen. Josef Lukášek ve svém spise k osobě Bohumíra Nejedlého dodává: „Látky jeho vynikají dobrou jakostí, mají dobrý odbyt a dá se čekat, že jeho továrna má zaručenou i dobrou budoucnost.“ To však netušil, co přinese rok 1948. Bohumír Nejedlý zemřel v únoru 1969.

Další osobnost spojenou s Budíkovem můžeme připomenout textem z volebního plakátu, na kterém figuruje jako kandidát Národní fronty do KNV, pravděpodobně v roce 1960. O Karlu Málkovi zjišťujeme: „Narodil se v roce 1917. Je předsedou JZD v Budíkově, okres Humpolec. Má značné zásluhy na dobrých výsledcích družstva. Kromě toho pracuje jako člen ONV. Mezi zemědělci je oblíben jako zkušený a rozvážný člověk. I jako veřejný pracovník si získal pro své otevřené a přímé jednání plnou důvěru občanů. Jeho dosavadní práce dává plnou záruku, že jako člen KNV bude hájit zájmy výstavby socialismu a tím i zájmy pracujícího lidu.“ Jak ve volbách uspěl, se bohužel nepodařilo dohledat.

Z materiálů uložených v muzeu si také můžeme udělat alespoň útržkovitou představu o fungování JZD v okrese Humpolec koncem 50. let. O budíkovském družstvu se například dočteme, že v prvním pololetí roku 1957 bylo pátým nejlepším JZD v plnění dodávky vajec, kterou splnilo na 110,2 procent. Během letních deštivých dní tohoto roku, které nemohli využít na žně, vystavěli zdejší družstevníci u stávající drůbežárny novou odchovnu kuřat v Malém Budíkově a také nové boudy pro prasata. Další informace lze vyčíst z otištěných propagačních letáků.

Vojtěch Novák
Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci

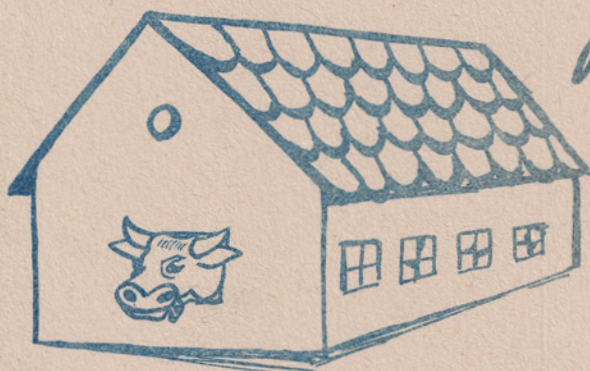
Karel Málek

Žně 1959

Připravujete se na
investiční výstavbu ?

JZD Budíkov
ano!

Žiž dnes mají :

- Vyvezeno 3.000 m³ zeminy, kterou použijí na komposty pro zúrodnění půdy.
- Mají částečně hotové přísunové cesty / asi jednu polovinu /
- 3 vagony vyhašeného vápna .
- připraveno mají 15 vagonů říčního písku.
- Vyzděno 80% základů v zemi .
- Připraveno 3 vagony stropních prefabrikátů.
- I ostatní příslušné věci mají připraveny k zahájení stavby hned brzo na jaře!

Tak
důkladně
SE BUDÍKOV
PŘIPRAVUJE

na výstavbu v roce 1960

VYDAL ONV HUMPOLEC 7 54903-0

Josef Chytrý

Narodil se 7. 7. 1920 v obci Bystrá u Humpolce, vychodil obecnou i měšťanskou školu a vyučil se malířem. V roce 1939 dobrovolně narukoval do armády a sloužil u leteckého pluku č. 3 v Piešťanech. S obsazením vlasti nacistickým Německem se nesmířil a v půli srpna překročil hranice do Polska.

Ve sběrném táboře v Malých Brovovicích se přidal do československého legionu. Po vypuknutí války ustupovali na východ a dne 28. 9. 1939 je zajala sovětská armáda. Z internace v táboře Suzdal byla část československých vojáků propuštěna v únoru 1941 a s touto skupinou se dostal do Palestiny. U náhradního tělesa československého vojska byl vycvičen jako řidič tanku. Při náboru do letectva se přihlásil, uspěl ve výběru a koncem srpna se vydal na cestu kolem Afriky do Velké Británie.

Dne 26. 10. 1941 vstoupil do Royal Air Force Volunteer Reserve a následně absolvoval střelecký trénink u 7. AGS. Od dubna 1942 se cvičil v osádce Rudolfa Nedomy u 1429. COTF. Ještě v rámci výcviku byli posláni do akce. Při druhém operačním letu, kdy byl 10. 9. 1942 cílem nočního náletu Düsseldorf, napadl jejich Wellington stíhací Messerschmitt Bf 110. Sgt Josef Chytrý v zadním střelišti útočnicka závčas zpozoroval, zahájil palbu a po řadě zásahů si připsal sestřel. Krátce nato, 1. října, posílili 311. čs. bombardovací peruť a ze základny Talbenny létali na hlídky proti lodím a ponorkám zejména do prostoru Biskajském zálivu. V květnu 1943 dokončili operační turnus. Josef Chytrý později prošel výcvikem pro radiotelegrafisty a od května 1944 se přesunul na Bahamské ostrovy ke 111. OTU dislokované na základně Nassau. Zařadil se do osádky P/O Jaroslava Polívky a společně cvičili zejména na čtyřmotorových strojích Liberator. Dne 22. 10. 1944 posílili opět Třistajedenáctku. Ze skotské základny Tain vykonávali až do konce války protiponorkové hlídky nad Atlantikem a Severním mořem.

Do osvobozené vlasti se Josef Chytrý vrátil 21. 8. 1945, načež dále sloužil v armádě. Od Nového roku 1946 již v hodnosti poručíka letectva. Po komunistickém puči byl však vyhozen.

Počátkem 50. let pracoval jako dřevorubec u Starého města pod Landštejnem, kde zažil mnoho obtěžování od Státní bezpečnosti. Později byl na různých místech i skladníkem, hostinským a pracovníkem Jednoty. V roce 1970 jej postihl silný infarkt a 20. 3. 1976 se druhým srdečním atakem jeho životní cesta uzavřela. Spočinul na hřbitově v Humpolci. Po návratu svobody do Československa byl rehabilitován a v květnu 1991 povýšen do hodnosti podplukovníka letectva in memoriam.

Josef „Joe“ Vochyán
předseda spolku Čeští RAFáci

Odhalení pamětní desky

Město Humpolec si váží hrdinských činů svých rodáků, kteří bojovali za svobodu a demokracii. Po loňském odhalení pamětní desky pilotovi RAF Miroslavu Čápovi vzdáme úctu dalšímu z humpoleckých letců. V úterý 7. července v 16 hodin odhalíme na Masarykově ulici 553 pamětní desku pilotovi RAF Josefu Chytrému.

Cestou (necestou) Gustava Mahlera

Léto už klepe na dveře a sluneční paprsky přímo vybízí k procházce. Máme pro vás tip, jak strávit příjemný den. Že se Gustav Mahler narodil v Kalištích, ví téměř každý, ale víte, že existuje i Cesta Gustava Mahlera? Tato zeleně značená stezka je dlouhá 25 kilometrů, začíná u památníku Jiřího Wolкера v orlovských lesích a končí v Želivě.

Od památníku dojdete smrkovým lesem k orlovské hájovně, která je považována za kolébkou českého skautingu. Právě zde sepsal Antonín Benjamin Svojsík cennou příručku každého junáka – Základy junáctví. Dále pokračujte do obce Kejžlice a poté příjemnou cestou mezi loukami až do Řečice, kde můžete obdivovat i jeden z podlipnických gotických kostelů – kostel sv. Jiří nebo si trochu zajít a vydat se na nedalekou Lipnici nad Sázavou. Zdejší hrad, kde provázel i Jaroslav Hašek, je kromě pondělí otevřený denně a nezapomeňte navštívit i Haškův domek, který je v červnu otevřen o víkendech, během prázdnin pak denně.

Z Řečice pak pokračujte přes vesničku Pusté Lhotsko až do Proseče. Věděli jste, že lhotská dřevěná zvonice zde stojí

památník Jiřího Wolкера

pozůstatek tvrze v Proseči

již 135 let? Během cesty si budete vychutnávat pohled na nedaleký vrch Melechov nebo se zastavte na kraji Proseče, kde na vás dýchne historie v podobě pozůstatku tvrze z konce 14. století. Pak už zamíříte přímo do Kališt, kde můžete poobědvat v rodném domě Gustava Mahlera, kde se nyní nachází penzion s restaurací, která láká na domácí kuchyni. Doporučujeme si otevírací dobu a aktuální nabídku jídel zkontrolovat přímo na stránkách www.mahler-penzion.cz.

Až se občerstvíte, vydejte se přes Holušice, kolem torza tvrze ve Speřicích, polní a lesní cestou až do Lhotic. Ve Lhoticích vám doporučujeme sejít z cesty a na místním hřbitově navštívit neobvyklou dřevěnou šestibokou zvonici ze 16. století s jehlancovou šindelovou střechou. Na hřbitově je mimo jiné pochován Oldřich Škroup, syn skladatele naší národní hymny Františka Škroupa.

Ze Lhotic vás cesta povede do Lískovic a pak mírně do kopce až do Vřesníku. Odtud už cesta klesá a kolem řeky Želivky, ve které se můžete i vykoupat, dojdete až do Želiva, kde cesta u místního kláštera končí. Pokud budete mít ještě sílu, navštivte jeden z mnoha prohlídkových okruhů, které klášter nabízí, nebo se osvěžte v klášterní restauraci.

Jana Satrapová

Turistické informační centrum Humpolec

zvonice ve Lhoticích

Do Červené Řečice nejen po červené

Pokud hledáte místo, kde se propojuje historie, romantická krajina i příjemné výlety pěšky nebo na kole, vydejte se do Červené Řečice. Malebné městečko na pomezí Vysočiny a Posázaví nabízí nejen jedinečný zámek, ale také řadu tras vedoucích kolem vodní nádrže Trnávka, do Želiva nebo směrem na Pelhřimov.

Hlavním lákadlem Červené Řečice je zdejší zámek, který býval letním sídlem pražských biskupů a arcibiskupů. V letošní sezoně nově rozšiřuje archeologickou expozici inspirovanou průzkumem historické studny. Návštěvníci zde uvidí nové panely přibližující suroviny a recepty barokní kuchyně, ale také historické stolní nádobí, cínové předměty či repliku talíře vytvořenou podle nalezených střeptů. Novinkou je také zcela nový prohlídkový okruh, který zpřístupní dosud neopravené části zámku – například místnost s renesančním krbem, bývalou zbrojnicí v mohutné severozápadní baště nebo část historických sklepů.

Okolí Červené Řečice láká i milovníky pěší turistiky. Červená turistická značka vede kolem přehrady Trnávka směrem do Želiva a nabízí krásné výhledy na vodní hladinu i okolní lesy. Směrem na Pacov lze cestou objevovat historické kapličky v krajině a technickou památku – železobetonový most v Hořepníku z roku 1912. Žlutá značka obchází nádrž Trnávka k rozcestníku Na vyhlídce u vodní nádrže Sedlice. K hrázi s mostovkou, kulturní památkou ČR, pokračujete po červené a následně zelené značce. Na křižovatce za obcí Brtná můžete pokračovat po zelené značce do Želiva. Zajímavá je také modrá turistická trasa kopírující historickou cestu z Červené Řečice do Pelhřimova. Míjí vrch Šibeničnický, někdejší popraviště, romantické údolí řeky Trnavy i starý židovský hřbitov u Košetici.

Červená Řečice je zároveň ideálním výchozím bodem pro cyklisty. Místní cyklostezky propojují Želiv, Pacov, Pelhřimov i Humpolec a vedou krajinou plnou rybníků, lesů a drobných

historických památek. Ať už sem zamíříte za poznáním, sportem nebo klidnou procházkou, objevíte kout Vysočiny, který si stále uchovává svou autentickou atmosféru.

Nela Štěpánková
Vysočina West

Stejně jako Humpolec i Červená Řečice se nachází v malebné turistické oblasti Vysočina West, která leží v severozápadní části Vysočiny. Tato oblast je přímo zrozená k načerpání energie, a navíc ideálním místem pro nadšené pěší turisty a cykloturisty. V turistické oblasti Vysočina West je vždy propojeno více zážitků na jednom místě. Na své si rozhodně přijdou příznivci památek, historie, fanoušci příběhů, lovci fotografií, milovníci piva a gurmánských zážitků. Vyrazte v létě objevovat neokoukaná místa, ochutnat Vysočinu, vypnout starosti a jen tak se toulat krajem.

Poznáte evropské destinace podle SPZ?

Herní aktivitu do tohoto čísla Zálesí připravila společnost PRETOL, která zajišťuje asistenční služby, odtah a vyproštění vozidel, servis nákladních vozidel MAN, karosářské a lakýrnické opravy, ale také stavební a zámečnické práce. S blížícím se létem vyráží mnoho z nás autem na dovolenou. Ať už míříte k moři, do hor nebo na víkendový výlet, PRETOL z Vystřkova je připraven pomoci vám na cestách doma i v zahraničí.

Vyzkoušejte si letní cestovatelský kvíz a zahrajte si o dárkovou tašku s užitečnými věcmi nejen na cesty. Výherci získají reflexní vestu, kvalitní deštník, propisku, klíčenku a flash disk ve tvaru odtahového vozidla PRETOL.

Správné odpovědi zašlete s předmětem „Hrajeme si – léto“ na e-mail mekis@infohumpolec.cz nebo je doručte osobně s uvedením vašeho jména a kontaktních údajů (e-mail nebo telefon) do infocentra. Ze správných odpovědí doručených do 31. července 2026 vybereme tři výherce, jejichž jména zveřejníme v podzimním vydání Zálesí.

1. Z jaké země pochází SPZ s označením HR?

- a) Maďarsko
- b) Chorvatsko
- c) Slovinsko

2. Co označuje mezinárodní značka A?

- a) Rakousko
- b) Albánie
- c) Andorra

3. Ve které zemi potkáte nejvíce vozidel se značkou I?

- a) Irsko
- b) Island
- c) Itálie

4. Jaká země používá označení SLO?

- a) Slovensko
- b) Slovinsko
- c) Srbsko

5. Jaké mezinárodní označení mají vozidla registrovaná v Německu?

- a) D
- b) DE
- c) GER

Výherkyně minulé soutěže **Olga Šebestová** obdrží rodinnou vstupenku do zámeckého areálu Žirovnice, kterou věnovala destinační společnost Vysočina West. Blahopřejeme!

Tajenka: **ŽÍT ŽIVOT SVÝCH SNŮ**

KINEMATOGRAF
bratří Čadíků

FILMOVÉ LÉTO

pondělí 3/8 **Moře na dvoře**

Josef – mistr houslař – žije skromně v pavlačovém domě, kde místo moře miluje louži na dvoře. Poetická komedie o každodenních radostech, samotě, hudbě i soužití s věrnou fenou Pampeliškou. V hlavní roli Ondřej Vetchý.

úterý 4/8 **Kouzlo derby**

Jeden fotbalový zápas propojí osudy několika rozdílných lidí. Ve hvězdně obsazené komedii podle scénáře Petra Kolečka se všechny příběhy setkají během napínavého finále přímo na stadionu.

středa 5/8 **Boží úlet**

Hvězdně obsazená komedie s Keanu Reevesem sleduje nešikovného anděla Gabriela, který se snaží změnit život frustrovanému Arjimu. Dobře míněný zásah shůry se ale rychle promění v sérii bláznivých a nečekaných situací.

čtvrtek 6/8 **Zootropolis: Město zvířat 2**

Judy a Nick pátrají po záhadě, která převrátí Zootropolis vzhůru nohama po příchodu Garyho De'Snakea. Během tajné mise v neznámých částech města projde jejich partnerství nejtěžší zkouškou.

**Promítáme vždy od 21:00
na Horním náměstí.**

Z každého prodaného piva jde 20 Kč
na Nadační fond pomoci BERNARD.

Dobrovolné vstupné poputuje na Konto Bariéry.

K|o|n|t|o|B|a|r|i|é|r|y

**NADAČNÍ FOND
POMOCI
BERNARD**

Občerstvení
zajišťuje

**A nyní otočte
a zalistujte
Radničními
listy**

